

Rada
Európskej únie

V Bruseli 5. februára 2021
(OR. en)

14178/1/20
REV 1 (fr,it,es,pt,fi,sv,cs,lv,lt,hu,pl,sk,sl,bg,
hr)

CORDROGUE 80
SAN 483
COSI 255
RELEX 1026
UD 399

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	18. decembra 2020
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	13932/20
Predmet:	Stratégia EÚ v oblasti drog na obdobie 2021 – 2025

Delegáciám v prílohe zasielame závery s názvom *Stratégia EÚ v oblasti drog na obdobie 2021 – 2025*, ktoré Rada schválila písomným postupom 18. decembra 2020.

Stratégia EÚ v oblasti drog na obdobie 2021 – 2025

ÚVOD – cieľ, základy a prístup

1. V tejto stratégii EÚ v oblasti drog na obdobie 2021 – 2025 (ďalej len „stratégia“) sa stanovuje zastrešujúci politický rámec a priority politiky Európskej únie v oblasti drog na obdobie 2021 – 2025. Rámec, celkový cieľ a čiastkové ciele tejto stratégie budú slúžiť ako základ pre akčný plán EÚ na boj proti drogám na roky 2021 – 2025.
2. Cieľom tejto stratégie je chrániť a zlepšovať blaho spoločnosti a jednotlivcov, chrániť a podporovať verejné zdravie, poskytovať vysokú úroveň bezpečnosti a blaha širokej verejnosti a zvyšovať zdravotnú gramotnosť. V stratégii sa uplatňuje integrovaný, vyvážený a multidisciplinárny prístup k drogovej problematike podložený dôkazmi, a to na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a medzinárodnej úrovni. Stratégia obsahuje aj hľadisko rodovej rovnosti a rovnosti v oblasti zdravia.
3. Za pomoci priorít a opatrení v oblasti nelegálnych drog, koordinovaných prostredníctvom tejto stratégie, by sa malo do roku 2025 dospieť k celkovému dosahu na kľúčové aspekty situácie v oblasti drog v EÚ. Prostredníctvom súdržného, účinného a efektívneho vykonávania opatrení by sa mala zabezpečiť vysoká úroveň ochrany ľudského zdravia, sociálna stabilita a bezpečnosť, ako aj prispieť k zvyšovaniu informovanosti. Akékoľvek potenciálne neúmyselné negatívne dôsledky spojené s vykonávaním týchto opatrení by sa mali minimalizovať a mali by sa podporovať ľudské práva a udržateľný rozvoj.

4. Stratégia je založená predovšetkým na základných zásadách práva EÚ a v každom ohľade sa v nej podporujú základné hodnoty EÚ: rešpektovanie ľudskej dôstojnosti, sloboda, demokracia, rovnosť, solidarita, právny štát a dodržiavanie ľudských práv. Stratégia sa tiež zakladá na medzinárodnom práve, príslušných dohovoroch Organizácie Spojených národov (OSN)¹, ktoré tvoria medzinárodný právny rámec pre riešenie problematiky nelegálnych drog, ako aj na Všeobecnej deklarácii ľudských práv. V stratégii sa zohľadňuje politický vývoj na multilaterálnej úrovni a prispieva sa k urýchleniu jeho vykonávania. EÚ predovšetkým dôrazne podporuje výsledný dokument z mimoriadneho zasadnutia Valného zhromaždenia OSN o celosvetovom probléme s drogami z roku 2016 s názvom „Náš spoločný záväzok účinne riešiť celosvetový problém s drogami a bojovať proti nemu“, ktorý je najkomplexnejším politickým dokumentom v tomto ohľade. Rovnako podporuje aj ministerské vyhlásenie z roku 2019 o posilnení našich opatrení na vnútroštátnej, regionálnej a medzinárodnej úrovni s cieľom urýchliť plnenie našich spoločných záväzkov riešiť celosvetový problém s drogami a bojovať proti nemu, uplatniteľné ciele Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj, spoločnú pozíciu systému OSN na podporu vykonávania medzinárodnej politiky v oblasti kontroly drog prostredníctvom účinnej spolupráce medzi agentúrami a medzinárodné usmernenia o ľudských právach a politike v oblasti drog. Stratégia bola vypracovaná na základe zásad ukotvených v Lisabonskej zmluve a prihliada sa v nej na príslušné právomoci EÚ a jednotlivých členských štátov. Keďže táto stratégia má byť pridanou hodnotou k národným stratégiám, náležite sa zohľadňujú zásady subsidiarity a proporcionality a zároveň sa rešpektujú vnútroštátne potreby a právne predpisy. Stratégia by sa mala vykonávať v súlade s týmito zásadami a právomocami. V stratégii sa okrem toho plne rešpektuje Európsky dohovor o ľudských právach a Charta základných práv EÚ a stratégia sa riadi ľudským právom na zdravie, ktoré by sa malo vzťahovať na každého, a to okrem iného bez ohľadu na vek alebo pohlavie. Všetky ženy, muži a deti vrátane ľudí s poruchami súvisiacimi s užívaním drog majú právo požívať najvyššiu dosiahnuteľnú úroveň fyzického a duševného zdravia vrátane ochrany pred násilím.

¹ Jednotný dohovor o omamných látkach z roku 1961 v znení protokolu z roku 1972, Dohovor o psychotropných látkach z roku 1971 a Dohovor Organizácie Spojených národov proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropnými látkami z roku 1988.

5. Politika v oblasti drog má prierezový charakter. Rovnako je národnou a medzinárodnou otázkou, ktorú musia rôzne zainteresované strany riešiť v globálnom kontexte. Touto stratégiou sa poskytuje spoločný a dôkazmi podložený rámec pre súdržné riešenie drogovej problematiky v rámci EÚ i mimo nej. Podporujú a dopĺňajú sa ňou vnútroštátne politiky, poskytuje sa rámec pre koordinované a spoločné opatrenia a vytvára základ a politický rámec pre vonkajšiu spoluprácu EÚ v tejto oblasti. Zároveň sa ňou zabezpečuje, že zdroje investované do tejto oblasti sa využijú účinne a efektívne.
6. V stratégii sa vychádza z cenného príspevku z oznámenia Komisie „Protidrogový program a akčný plán EÚ na boj proti drogám na roky 2021 – 2025“², z poznatkov získaných pri vykonávaní predchádzajúcich protidrogových stratégií a akčných plánov EÚ vrátane zistení z externého hodnotenia³ a vychádza sa z úspechov EÚ v tejto oblasti. Zohľadňuje sa v nej aj Stratégia EÚ pre bezpečnostnú úniu na roky 2020 – 2025, strategický plán v oblasti zdravia a bezpečnosti potravín na roky 2016 – 2020 a ďalší relevantný politický vývoj a opatrenia na úrovni EÚ a na medzinárodnej úrovni v oblasti drog. Stratégia je okrem toho podložená prebiehajúcim hodnotením súčasnej situácie v oblasti drog, najmä v rámci Európskeho monitorovacieho centra pre drogy a drogovú závislosť (EMCDDA) a EUROPOL-u. Napokon sa v nej zohľadňujú informácie, ktoré poskytuje občianska spoločnosť.
7. Stratégia sa zaoberá existujúcimi a vyvíjajúcimi sa výzvami a zohľadňujú sa v nej vyvíjajúce sa prístupy podložené dôkazmi. V stratégii sa okrem toho vzhľadom na dynamický a zložitý charakter drogovej problematiky, ktorý sa opätovne prejavil počas pandémie COVID-19, prijíma prístup orientovaný na budúcnosť s cieľom predvídať zmeny. Strategická prognóza bola integrovaná s úmyslom zvýšiť pripravenosť EÚ a zabezpečiť účinnú reakciu na budúce výzvy.

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov „Protidrogový program a akčný plán EÚ na boj proti drogám na roky 2021 – 2025“.

³ Pracovný dokument útvarov Komisie: Hodnotenie protidrogovej stratégie EÚ na obdobie 2013 – 2020 a akčný plán EÚ na boj proti drogám na obdobie 2017 – 2020, júl 2020, SWD(2020) 150.

8. Stratégia je rozdelená na tri politické oblasti, ktoré všetky prispejú k dosiahnutiu jej celkového cieľa: (I.) Zníženie ponuky drog: Posilnenie bezpečnosti, (II.) Zníženie dopytu po drogách: služby spojené s prevenciou, liečbou a starostlivosťou a (III.) Riešenie škôd súvisiacich s drogami; a tri prierezové témy na podporu politických oblastí: (IV.) Medzinárodná spolupráca, (V.) Výskum, inovácia a prognóza; a (VI.) Koordinácia, riadenie a vykonávanie. Stratégia v sebe zahŕňa spolu 11 strategických priorít.

I. ZNÍŽENIE PONUKY DROG: POSILNENIE BEZPEČNOSTI

Medzi opatrenia v oblasti znižovania ponuky drog patrí predchádzanie trestnej činnosti súvisiacej s drogami, odrádzanie od nej a jej narušenie, najmä pokiaľ ide o organizovanú trestnú činnosť, a to prostredníctvom justičnej spolupráce a spolupráce v oblasti presadzovania práva, spravodajstva, zákazu, konfiškácie príjmov pochádzajúcich z trestnej činnosti, vyšetrovania a riadenia hraníc.

V oblasti znižovania ponuky drog je cieľom stratégie prostredníctvom prístupu podloženého dôkazmi reagovať na náročný vývoj európskych trhov s drogami, ktorý sa vyznačuje vysokou dostupnosťou rôznych druhov drog, zaisťovaním čoraz väčšieho množstva drog, rastúcim používaním násilia a obrovskými ziskmi. Cieľom stratégie je preto prispievať k narúšaniu tradičných a online trhov s nelegálnymi drogami, rozkladaniu organizovaných zločineckých skupín, ktoré sú zapojené do výroby drog a obchodovania s nimi, účinnému využívaniu systému trestnej justície, efektívnemu presadzovaniu práva založenému na spravodajských informáciách, znižovaniu úrovni násilia spojeného s trhmi s nelegálnymi drogami a intenzívnejšej výmene spravodajských informácií, ktorými sa zaisťujú jednotný postup zo strany všetkých zodpovedných zainteresovaných strán.

Strategická priorita č. 1: Narúšať a rozkladať vysokorizikové organizované zločinecké skupiny v oblasti drog, ktoré pôsobia alebo vznikli v členských štátoch EÚ, alebo sa na ne zameriavajú; riešiť prepojenia s inými bezpečnostnými hrozbami a zlepšovať predchádzanie trestnej činnosti

Prioritné oblasti na riešenie:

- 1.1. Zacielenie na vysokorizikové organizované zločinecké skupiny, ktoré sú aktívne na trhoch s drogami v celej EÚ aj na cezhraničnej úrovni; stanovenie priorít v synergii s cyklom politík EÚ na boj proti organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti (EMPACT)⁴; narúšanie zločineckých obchodných modelov, najmä tých, ktoré podporujú spoluprácu medzi rôznymi zločineckými skupinami; a riešenie prepojení s inými bezpečnostnými hrozbami.
- 1.2. Sledovanie, zmrazovanie a konfiškácia príjmov a nástrojov používaných zo strany organizovaných zločineckých skupín zapojených do trhu s nelegálnymi drogami.
- 1.3. Predchádzanie trestnej činnosti súvisiacej s drogami s osobitným dôrazom na potrebu bojovať proti násiliu, obmedzovať korupciu a riešiť zneužívanie zraniteľných skupín riešením základných faktorov, ktoré vedú k ich zapojeniu na trhoch s nelegálnymi drogami.

⁴ <https://www.europol.europa.eu/empact>.

Identifikovali sa tieto priority:

- 1.1. Mali by sa narušiť vysokorizikové organizované zločinecké skupiny v oblasti drog. Hlavným cieľom na úrovni EÚ by mali byť operácie, ktoré sú veľkého rozsahu z hľadiska množstva drog alebo ziskov, ako aj operácie, ktoré sú menšieho rozsahu, ale sú mimoriadne škodlivé v dôsledku povahy drog, ktorých sa týkajú, ako sú nové psychoaktívne látky, syntetické opioidy, heroín, kokaín a metamfetamín. S cieľom zaistiť účinnosť a prístup podložený dôkazmi by sa to malo stať jednou z priorít v synergii s cyklom politík EÚ v oblasti organizovanej a závažnej medzinárodnej trestnej činnosti (EMPACT), v ktorom sa identifikujú, stanovujú priority a riešia hrozby použitím prístupu založeného na komoditách. Aby bolo možné narušiť štruktúru velenia organizovaných zločineckých skupín, prioritne by sa malo úsilie zamerať na ciele na najvyšších miestach, ale aj na etablované ciele na strednej úrovni, ktoré sú dôležité pre udržanie operačnej kontinuity týchto skupín. Zacieliť by sa malo na všetkých aktérov reťazca, ktorí majú dostatočné skúsenosti na to, aby zabezpečili kontinuitu zločineckých operácií. Je potrebné riešiť prepojenia medzi trestnou činnosťou súvisiacou s drogami a inými formami závažnej trestnej činnosti.

- 1.2. Aby sa organizovaným zločineckým skupinám odobrali možnosti páchať trestné činy v budúcnosti a infiltrovať sa do legálneho hospodárstva, malo by sa úsilie zamerať na sledovanie, zmrazovanie a konfiškovanie obrovského majetku získaného z obchodovania s drogami a s ním súvisiacich trestných činov. V záujme účinného riešenia obchodovania s drogami musíme zabezpečiť, aby sa nelegálne zisky nevracali do dodávateľského reťazca nelegálnych drog a neumožňovali kriminálne správanie, napr. korupciu a násilie, alebo iné formy závažnej a organizovanej trestnej činnosti, akými sú obchodovanie s ľuďmi či dokonca terorizmus. Okrem toho by sa mali zväziť aj opatrenia na obmedzenie zločinného využívania nástrojov uľahčujúcich obchod s nelegálnymi drogami, napr. zariadení v laboratóriách používaných na výrobu nelegálnych drog, strelných zbraní, falšovaných alebo pozmenených dokladov a technológií šifrovania. V rozsahu, v akom to umožňujú vnútroštátne právne predpisy, by sa zaistené a skonfiškované nástroje a zisky z drogovej trestnej činnosti napokon mohli použiť na podporu opatrení na zníženie ponuky drog a dopytu po nich.

1.3. Je dôležité uvedomiť si vplyv drogovej trestnej činnosti, najmä na komunity, a bojovať proti hrozbám, ktoré táto trestná činnosť predstavuje, akými sú násilie a zastrašovanie, korupcia a pranie špinavých peňazí a s nimi súvisiaci negatívny dosah na legálne hospodárstvo. Takisto je potrebné bojovať proti vykorisťovaniu zraniteľných skupín vrátane detí a mladých ľudí a osôb, ktoré majú problémy s drogami, zo strany organizovaných zločineckých skupín, a to multidisciplinárnym prístupom k základným faktorom, ktoré vedú k ich zapojeniu do trhov s nelegálnymi drogami. Predchádzanie týmto hrozbám a boj proti nim a podporovanie udržateľného rozvoja predstavuje náročnú výzvu, ktorá si vyžaduje zosúladené opatrenia na úrovni EÚ a naprieč mnohými sektormi.

Strategická priorita č. 2: Zlepšiť odhaľovanie nelegálneho veľkoobchodu s drogami a drogovými prekurzormi na vstupných a výstupných miestach EÚ

Prioritné oblasti na riešenie:

- 2.1. Bojovať proti pašovaniu drog a drogových prekurzorov do EÚ a z nej za využitia zavedených legitímnych obchodných kanálov.
- 2.2. Zintenzívniť monitorovanie prekračovania hraníc, ktoré nie je súčasťou zavedených obchodných kanálov, s cieľom účinnejšie predchádzať nelegálnemu alebo nedeklarovanému prekračovaniu vonkajších hraníc EÚ.

Identifikovali sa tieto priority:

2.1. Hlavné známe prístavy, letiská a pozemné miesta vstupu a výstupu v EÚ, ktoré sa využívajú ako centrá nelegálneho veľkoobchodu s drogami a drogovými prekurzormi, by sa preto mali zaradiť medzi najvyššie priority v rámci opatrení zameraných na obchodovanie s drogami. Súčasťou opatrení by mala byť zlepšená analýza colných rizík kontajnerov a nákladu, profilovanie, výmena spravodajských informácií a účinná spolupráca naprieč a medzi príslušnými agentúrami EÚ v rámci ich mandátov a orgánmi presadzovania práva, colnými orgánmi a orgánmi vykonávajúcimi kontrolu hraníc v členských štátoch a príslušnými orgánmi partnerských krajín. Zistilo sa, že rozhodujúcu úlohu v boji proti pašovaniu drog má zlepšenie výmeny informácií a užšia spolupráca medzi colnými a policajnými orgánmi. Pozornosť by sa mala venovať aj ďalšiemu rozvoju a rozširovaniu protikorupčných opatrení týkajúcich sa týchto centier a odhaľovaniu prípadných efektov ich premiestnenia v dôsledku účinnej intervencie.

2.2. Je dôležité monitorovať námorné, pozemné a vzdušné hranice s cieľom predchádzať nelegálnemu prekračovaniu v súvislosti s obchodom s drogami. V tejto oblasti by sa mali posilniť činnosti týkajúce sa informovanosti o situácii na všetkých vonkajších hraniciach EÚ, a to aj v rámci Frontexu v spolupráci s členskými štátmi. Prioritou by mali byť vzdušné a námorné hranice z dôvodu ich prirodzenej zraniteľnosti, obmedzeného monitorovania a strategického významu priestoru využívaného na všeobecné letectvo⁵, ako aj Atlantického oceánu a Stredozemného mora. Námorná doprava pokračovala relatívne bez obmedzení aj počas pandémie COVID-19 a organizované zločinecké skupiny zapojené do veľkoobchodnej prepravy drog do Európy tak mali aj naďalej príležitosti na obchodovanie⁶. Mali by sa posilniť a rozšíriť činnosti, ako sú činnosti vykonávané zo strany Námorného centra analýz a operácií – narkotiká (MAOC (N)), napr. monitorovanie určitých plavidiel a lietadiel, ktoré prevážajú nelegálne drogy na širom mori a vo vzdušnom priestore v blízkosti námorných hraníc a vzdušného priestoru EÚ, o ktorých je známe, že sú narušované na tento účel, s cieľom zadržať ich, keď sa dostanú do prvého prístavu vstupu do EÚ alebo ešte predtým. Pre bezpečnosť EÚ je rizikový aj priestor využívaný na všeobecné letectvo, ktorý stále častejšie využívajú obchodníci s drogami a ktorý nie je dostatočne monitorovaný.

⁵ Letectvo zahŕňa pravidelnú leteckú dopravu vrátane pravidelných liniek osobnej a nákladnej leteckej dopravy a všeobecné letectvo, ktorého súčasťou sú aj všetky ostatné komerčné a súkromné civilné lety.

⁶ EMCDDA a Europol: EU Drug Markets – Impact of COVID-19 (Trhy s drogami v EÚ – vplyv pandémie COVID-19), máj 2020.

Strategická priorita č. 3: Bojovať proti zneužívaniu logistických a digitálnych kanálov na distribúciu stredných a malých množstiev nelegálnych drog a zlepšiť zaistenie nelegálnych látok, ktoré sa pašujú cez tieto kanály, v úzkej spolupráci so súkromným sektorom

Prioritné oblasti na riešenie:

- 3.1. Boj proti digitálnymi technológiami umožňovaným trhom s nelegálnymi drogami.
- 3.2. Zameranie sa na obchodovanie s drogami prostredníctvom poštových služieb a služieb expresného doručovania.
- 3.3. Posilnenie monitorovania a vyšetrovacích metód, pokiaľ ide o železničné a riečne kanály a priestor využívaný na všeobecné letectvo naprieč EÚ.

Identifikovali sa tieto priority:

- 3.1. Zameranie na boj proti zvýšenému predaju nelegálnych drog vrátane nových psychoaktívnych látok prostredníctvom platforiem sociálnych médií, aplikácií a internetových/darknetových trhovísk a využívaním internetových platieb (vrátane kryptomien) a šifrovanej digitálnej komunikácie. V tejto súvislosti by sa mala zvýšiť účasť súkromného sektora.
- 3.2. Úsilie by sa malo zamerať na obchodovanie s drogami prostredníctvom poštových služieb a služieb expresného doručovania, pričom pozornosť by sa mala venovať aj vplyvu pandémie COVID-19. V tejto súvislosti je potrebné prísnejšie sledovanie zásielok obsahujúcich nelegálne látky v úzkej spolupráci s poštovými službami a službami expresného doručovania. Úloha nových technológií a umelej inteligencie v rámci zlepšovania kontrol a postupov vrátane posudzovania rizík v súvislosti s poštovými zásielkami⁷ sa dá preskúmať s možnosťou úplného využívania pokročilých elektronických údajov o všetkých zásielkach, ktoré pochádzajú z krajín pôvodu (na medzinárodnej úrovni a na úrovni EÚ).

⁷ Poštová zásielka: adresovaná zásielka v konečnej podobe, v ktorej ju prepravuje poskytovateľ poštových služieb. Okrem písomností patria medzi takéto zásielky napríklad aj knihy, katalógy, noviny, periodická tlač a poštové balíky obsahujúce tovar s komerčnou hodnotou alebo bez nej.

3.3. Orgány presadzovania práva v súčasnosti nedostatočne monitorujú cezhraničné železničné dopravné spojenia a riečne kanály a priestor využívaný na všeobecné letectvo, ktoré možno zneužiť ako prípadné kanály na obchodovanie s drogami. Na posilnenie monitorovania a cieleného vyšetrovania založeného na riziku, ktoré sa zameriava na menšie morské a riečne prístavy, malé alebo miestne letiská a železničné stanice, je potrebné zvýšiť informovanosť.

Strategická priorita č. 4: Zlikvidovať výrobu nelegálnych drog a bojovať proti nedovolenému pestovaniu; zabrániť zneužívaniu drogových prekurzorov na výrobu nelegálnych drog a obchodovaniu s nimi; a riešiť environmentálne škody;

Prioritné oblasti na riešenie:

- 4.1. Boj proti nedovolenej výrobe syntetických drog a nedovolenému pestovaniu drog.
- 4.2. Boj proti zneužívaniu drogových prekurzorov a obchodovaniu s nimi a vývoju alternatívnych chemických látok⁸.
- 4.3. Riešenie environmentálnej trestnej činnosti súvisiacej s výrobou nelegálnych drog a obchodovaním s nimi.

Identifikovali sa tieto priority:

- 4.1. Potrebné je ďalšie úsilie orgánov presadzovania práva s cieľom odhaliť a zlikvidovať nelegálne laboratóriá na výrobu syntetických drog a zastaviť vývoz nelegálnych drog vyrobených v EÚ. Orgány presadzovania práva a iné príslušné orgány by tiež mali posilniť opatrenia na boj proti nedovolenému pestovaniu drog.
- 4.2. Problémy súvisiace so zneužívaním drogových prekurzorov a obchodovaním s nimi a s vývojom alternatívnych chemických látok sa musia riešiť na európskej a medzinárodnej úrovni.

⁸ Pojem alternatívne chemické látky zahŕňa širokú škálu látok, na ktoré sa v oficiálnych aj neoficiálnych správach rôzne odkazuje ako na „dizajnerský prekurzor“, „maskovaný prekurzor“, „pre-prekurzor“ alebo „maskovaná droga“, EMCDDA, Drug Precursor Development in the European Union (Vývoj drogových prekurzorov v Európskej únii), 2019, s. 2.

4.3. Je potrebné sa zamerať na trestné činy proti životnému prostrediu súvisiace s výrobou nelegálnych drog a obchodovaním s nimi. V súvislosti s poškodzovaním životného prostredia je mimoriadne dôležité riešiť vplyv na životné prostredie, ohrozenie zdravia a náklady spojené s chemickým odpadom vytvoreným výrobou nelegálnych syntetických drog, ako sa uznalo aj v rámci platformy EMPACT. V tejto súvislosti by sa mali zväziť aj aspekty týkajúce sa manipulácie so zaistenými nelegálnymi drogami, prekursorami a inými chemickými látkami a zariadeniami používanými pri výrobe nelegálnych drog a ich likvidácie, ako aj ekologickej likvidácie výsledného odpadu.

II. ZNÍŽENIE DOPYTU PO DROGÁCH: SLUŽBY V OBLASTI PREVENCIE, LIEČBY A STAROSTLIVOSTI

Zníženie dopytu po drogách zahŕňa škálu rovnako dôležitých a navzájom sa posilňujúcich opatrení, medzi ktoré patria prevencia (environmentálna, univerzálna, selektívna a indikovaná), včasné odhaľovanie a intervencia, poradenstvo, liečba, rehabilitácia, sociálna reintegrácia a doliečenie.

Cieľom stratégie v oblasti zníženia dopytu po drogách je prispieť k zdravému a bezpečnému vývinu detí a mladých ľudí a k zníženiu užívania nelegálnych drog. Jej cieľom je aj oddialiť vek, v ktorom sa začínajú užívať drogy, predchádzať problematickému užívaniu drog a znižovať ho, liečiť drogovú závislosť, zabezpečiť doliečenie a sociálnu reintegráciu pomocou integrovaného a multidisciplinárneho prístupu podloženého dôkazmi a presadzovaním a zabezpečovaním súladu medzi politikami v oblasti zdravia, sociálnych vecí a spravodlivosti.

Strategická priorita č. 5: Predchádzať užívaniu drog a zvyšovať informovanosť o nežiaducich účinkoch drog

Prioritné oblasti na riešenie:

- 5.1. Zabezpečenie, vykonávanie a v prípade potreby zvyšovanie dostupnosti environmentálnych a univerzálnych preventívnych intervencií a stratégií podložených dôkazmi pre cieľové skupiny a prostredia a ich vykonávanie s cieľom zvýšiť odolnosť a posilniť životné zručnosti a zdravú životosprávu.
- 5.2. Zabezpečenie, vykonávanie a v prípade potreby zvyšovanie dostupnosti dôkazmi podložených cielených preventívnych intervencií pre mladých ľudí a iné zraniteľné skupiny.
- 5.3. Zabezpečenie, vykonávanie a v prípade potreby zvyšovanie dostupnosti opatrení včasnej intervencie podložených dôkazmi.
- 5.4. Rozširovanie najnovších vedeckých poznatkov o prevencii medzi subjektmi s rozhodovacou právomocou a odborníkmi z praxe a poskytovanie odbornej prípravy týmto subjektom a odborníkom z praxe.
- 5.5. Riešenie vedenia motorového vozidla pod vplyvom drog.

Identifikovali sa tieto priority:

- 5.1. Rozsiahle vykonávanie environmentálnych a univerzálnych preventívnych intervencií a stratégií podložených dôkazmi vrátane intervencií a stratégií na budovanie odolnosti, zvyšovanie zdravotnej gramotnosti a podpora životných zručností a možností mať zdravú životosprávu je dôležité na dosiahnutie zdravia, dobrých životných podmienok a blaha pre všetkých jednotlivcov. Okrem toho by sa v prípade potreby ďalej mali vypracúvať programy podložené dôkazmi a zacielené na rodiny.

5.2. Opatrenia podložené dôkazmi by mali byť dostupné a mali by sa vykonávať ako podpora osôb, ktoré majú konkrétne a viacnásobné znevýhodnenie a ktorí môžu byť zraniteľnejší v súvislosti s rizikami spojenými s užívaním drog vrátane užívania nových psychoaktívnych látok a u ktorých sa vyvinuli nebezpečné vzorce užívania drog. Účinná prevencia by mala byť primeraná miestnemu sociálnemu kontextu a potrebám cieľovej populácie, podložená vedeckými dôkazmi, bezpečná a účinná. V záujme oslovenia mladých ľudí by mala v plnej miere využívať nové a inovatívne digitálne komunikačné kanály. Vykonávané opatrenia by mali byť podložené dôkazmi a mali by sa nimi podporovať pozitívne vzťahy s rovesníkmi a dospelými. Dôležitou cieľovou skupinou pre preventívne činnosti budú mladí ľudia v rôznych prostrediach vrátane škôl, rodín, nočného života, pracoviska, komunity a internetu a sociálnych médií. Osobitná pozornosť by sa však mala venovať aj tým skupinám, ktoré boli v európskom, vnútroštátnom a miestnom výskume označené za osobitne zraniteľné v súvislosti s užívaním drog.

5.3. Zabezpečenie a v prípade potreby zvýšenie dostupnosti účinných opatrení na zabránenie tomu, aby užívanie drog spôsobilo závažné poruchy, a to prostredníctvom vhodne cielených včasných intervencií u osôb, ktorým hrozí takýto vývoj, a to aj uľahčením spolupráce medzi všetkými zainteresovanými stranami vrátane rodičov a rodín, osôb pracujúcich vo vzdelávaní, rodinnej podpory, sietí, služieb pre mládež, študentských zväzov, športových organizácií a sietí osôb, ktoré užívajú drogy. V záujme lepšieho rozpoznania problematického užívania drog a ponuky krátkych včasných intervencií je nevyhnutné lepšie využívať odborníkov v oblasti primárnej zdravotnej starostlivosti.

5.4. Najnovšie vedecké dôkazy sú zhrnuté v európskych normách kvality pre prevenciu v oblasti drog (EDPQS), medzinárodných normách UNODC/WHO pre prevenciu užívania drog a Európskom učebnom pláne pre prevenciu (EUPC). Je dôležité šíriť tieto nástroje a presadzovať prevenciu podloženú dôkazmi a odbornú prípravu medzi subjektmi s rozhodovacou právomocou, mienkotvorcami a odborníkmi z praxe a vyčleniť dostatočné finančné prostriedky na takéto opatrenia.

5.5. Pozornosť by sa mala venovať prevencii vedenia motorového vozidla pod vplyvom drog a nehôd spôsobených osobami pod vplyvom drog. Osobitne je potrebné zvyšovanie informovanosti s cieľom zdôrazniť riziká vedenia motorového vozidla pod vplyvom drog. Táto oblasť si vyžaduje ďalší výskum a vývoj s cieľom identifikovať a vyhodnotiť účinné politické a operačné reakcie vrátane vytvorenia dostupnejších metód testovania na prítomnosť drog na cestách.

Strategická priorita č. 6: Zabezpečiť prístup a posilniť služby v oblasti liečby a starostlivosti

Prioritné oblasti na riešenie:
6.1. Zabezpečenie dobrovoľného prístupu k službám v oblasti liečby a starostlivosti, ktoré fungujú v úzkej koordinácii a spolupráci s inými zdravotnými a sociálnymi podpornými službami.
6.2. Podpora práce s osobami, ktoré boli alebo sú v podobnej situácii.
6.3. Identifikácia a odstránenie prekážok v prístupe k liečbe a zabezpečenie a v prípade potreby rozšírenie krytia služieb v oblasti liečby a starostlivosti na základe individuálnych potrieb.
6.4. Zníženie stigmatizácie.
6.5. Rozšírenie poskytovania liečby a starostlivosti, ktoré sú zamerané na osobitné potreby žien.
6.6. Realizácia modelov starostlivosti, ktoré sú vhodné pre skupiny s potrebami osobitnej starostlivosti.
6.7. Zabezpečenie a v prípade potreby zlepšenie prístupu k látkam na lekárske a vedecké účely, ich dostupnosti a vhodného používania.

Identifikovali sa tieto priority:

6.1. Zabezpečenie dobrovoľného a nediskriminačného prístupu k širokej škále účinných služieb podložených dôkazmi vrátane odborného poradenstva, psychosociálnej a behaviorálnej liečby a liečby za pomoci medikácie vrátane programov udržiavacej liečby opioidmi, rehabilitácie, sociálnej reintegrácie a programov na podporu doliečenia, ktoré sú sústredené na jednotlivca. Tieto služby musia byť dobre skoordované a musia byť úzko prepojené s inými sociálnymi službami, zdravotníckymi službami, službami zamestnanosti a službami pre mládež s cieľom zabezpečiť úplnú kontinuitu starostlivosti, a musia byť zároveň čo najúčinnšie a zamerané na individuálne potreby a existujúce komorbidné poruchy.

Mala by sa rozvíjať odborná príprava personálu na základe opatrení podložených dôkazmi. Malo by sa realizovať poradenstvo a liečba podložená dôkazmi a zameraná na užívanie viacerých drog a na osobitné potreby mladých ľudí, ktorí užívajú drogy, a ich rodín.

- 6.2. Osveta pod vedením osôb, ktoré boli alebo sú v podobnej situácii, a práca v skupinách osôb, ktoré boli alebo sú v podobnej situácii, by sa mali považovať za kľúčový prvok plánu starostlivosti o osobu, ktorá užíva drogy, pričom by sa mala podporovať autonómia, posilnenie postavenia a uznanie odborných znalostí a skúseností osôb, ktoré boli alebo sú v podobnej situácii. Mala by sa podporovať práca pod vedením osôb, ktoré boli alebo sú v podobnej situácii, ako spôsob výmeny informácií, poskytovania podpory a zvyšovania informovanosti, pokiaľ ide o relevantné informácie v komunite osôb, ktoré užívajú drogy.
- 6.3. Je potrebné zaoberať sa prekážkami v prístupe k podporným službám a liečbe a musí sa zabezpečiť, aby zdravotná starostlivosť a sociálne služby boli dostatočne dostupné, dostatočne financované a primerané potrebám skupín ich klientov a aby zohľadňovali rodové hľadisko. To môže zahŕňať aj ponuky elektronického zdravotníctva, najmä v súvislosti s pandemiou COVID-19. Prekážky v prístupe by sa mali znížiť so zreteľom na hlavné charakteristiky cieľovej skupiny, akými sú demografické faktory (napr. vek, pohlavie, vzdelanie, kultúrne pozadie), situačné faktory (napr. chudoba, rodinné okolnosti, sociálne okolie, bezdomovstvo, migrácia, trest odňatia slobody) a osobné faktory (napr. fyzické a duševné zdravie, zdravotné postihnutie, psychická pohoda).
- 6.4. Je potrebné zaoberať sa aj stigmatizáciou a poruchami spojenými s užívaním drog, a to najmä preto, že táto stigma môže mať škodlivý účinok na duševné a fyzické zdravie osôb, ktoré užívajú drogy, a takisto by mohla predstavovať prekážku vo vyhľadaní podpory. V tejto súvislosti by sa pri tvorbe politík malo osobitne zohľadňovať začlenenie osôb, ktoré zažili stigmatizáciu súvisiacu s drogami.

- 6.5. Je potrebné vykonať opatrenia na lepšiu identifikáciu a riešenie prekážok, ktorým ženy čelia, keď sa začnú zúčastňovať na poradenských, liečebných a rehabilitačných službách a pri účasti na nich. K týmto prekážkam patrí aj domáce násilie, trauma, stigma, fyzické a duševné zdravotné problémy, tehotenstvo a problémy so starostlivosťou o deti, ktoré sa všetky môžu zhoršovať v dôsledku vyššie uvedených demografických, socio-ekonomických, situačných a osobných faktorov. Účinné poskytovanie služieb by malo byť citlivé na osobitné potreby a životné skúsenosti žien, ktoré majú problémy s užívaním drog, malo by brať ohľad na to, že vzorce užívania drog a problémy môžu byť iné ako tie, s ktorými majú skúsenosti muži. Mali by sa rozvíjať možnosti služieb len pre ženy, ako aj služby, ktorými sa poskytuje starostlivosť o sprevádzajúce deti a ktoré ponúkajú iné formy špecializovanej starostlivosti, ako sú úzke pracovné partnerstvá s poskytovateľmi starostlivosti a so službami pracujúcimi so zraniteľnými ženami a obeťami domáceho násilia.
- 6.6. Mala by sa zohľadniť zjavná rôznorodosť osôb, ktoré užívajú drogy, a mali by sa vykonať opatrenia v rámci poskytovania služieb, ktoré sa môžu zaoberať touto rôznorodosťou a vychádzať z potrieb rozličných skupín v súvislosti s užívaním drog. Osobitné skupiny osôb, ktoré užívajú drogy a ktoré majú poruchy spojené s užívaním drog, ktoré si vyžadujú potenciálne zložitejšie alebo osobitné potreby starostlivosti, zahŕňajú deti a mladých ľudí, staršie osoby, ktoré v minulosti dlhodobo užívali drogy a boli závislé, osoby s komorbidnými problémami duševného zdravia, LGBTI, osoby, ktoré užívajú viaceré drogy, osoby, ktoré užívajú drogy a sú tiež rodičmi, osoby so zdravotným postihnutím, etnické menšiny, migrantov, utečencov, žiadateľov o azyl, osoby, ktoré vykonávajú sexuálnu prácu a prostitúciu, a bezdomovcov. Na účinnú prácu s týmito skupinami sú potrebné aj modely starostlivosti, v ktorých sa zohľadňuje potreba partnerstiev medzi poskytovateľmi služieb zdravotnej a sociálnej starostlivosti a starostlivosti o mládež a skupinami pacientov/opatrovateľov.
- 6.7. Nedostatočný prístup ku kontrolovaným látkam a ich nedostatočná dostupnosť na lekárske a vedecké účely je príčinou zbytočného ľudského utrpenia a nie je v súlade s medzinárodnými dohodami a dodržiavaním ľudských práv. Zároveň existuje reálne riziko nesprávneho užívania a zneužívania týchto látok. Primerané užívanie týchto látok je preto nevyhnutné. Je potrebné podporovať a uplatňovať vyvážený prístup, ktorý sa zameriava tak na systémové, právne a finančné otázky, ako aj na poskytovanie činností zameraných na budovanie kapacít a zvyšovanie informovanosti.

III. RIEŠENIE ŠKÔD SÚVISIACICH S DROGAMI

Užívanie drog môže spôsobiť poškodenie zdravia a sociálnu ujmu užívateľom, ale aj ich rodine a širšej komunite. Táto kapitola sa preto zameriava na opatrenia a politiky, ktorými sa predchádza možným zdravotným a sociálnym rizikám a škodám pre užívateľov, pre spoločnosť a vo väzenskom prostredí alebo sa nimi tieto riziká a škody znižujú. Pri vykonávaní týchto opatrení a politik sa musia zohľadniť vnútroštátne potreby a vnútroštátne právne predpisy.

V porovnaní s celkovou populáciou je u väzňov pravdepodobnejšie, že užívali drogy, a je tiež pravdepodobnejšie, že sa zapájali do rizikových foriem užívania, ako je injekčné užívanie drog. Až 70 % európskych väzňov užívalo nelegálne drogy⁹. Problémy s drogami sa vo väzenskom prostredí môžu zhoršiť v dôsledku ťažkostí so zvládaním väzenia a dostupnosti drog vrátane nových psychoaktívnych látok. Väzenie môže byť zároveň príležitosťou na liečbu a rehabilitáciu.

Strategická priorita č. 7: Intervencie na zníženie rizík a škôd a iné opatrenia na ochranu a podporu osôb, ktoré užívajú drogy

Prioritné oblasti na riešenie:

- 7.1. Zníženie prevalencie a incidencie infekčných chorôb a iných negatívnych zdravotných a sociálnych dôsledkov užívania drog.
- 7.2. Prevencia predávkovania a úmrtí súvisiacich s drogami.
- 7.3. Podpora účasti občianskej spoločnosti a zabezpečenie udržateľného financovania.
- 7.4. Poskytnutie alternatív k donucovacím sankciám.

⁹ EMCDDA „Stránka venovaná témam väzníc“, https://www.emcdda.europa.eu/topics/prison_en.

Identifikovali sa tieto priority:

- 7.1. Je potrebné zachovať a v prípade potreby zlepšiť dostupnosť, prístupnosť a pokrytie služieb na znižovanie rizík a škôd. Mala by sa tiež realizovať odborná príprava v oblasti opatrení podložených dôkazmi. Tieto služby by sa mali riadiť minimálnymi normami kvality v oblasti znižovania dopytu po drogách v EÚ. Je potrebné pokračovať v prevencii a liečbe infekčných chorôb prenášaných krvou, najmä HIV a hepatitídy C (HCV), a zasiahnuť vysokorizikové populácie a spojiť ich so službami v oblasti starostlivosti a inými podpornými službami. Na prevenciu krvou prenášaných infekcií medzi osobami, ktoré užívajú drogy injekčne, členské štáty EÚ vykonávajú programy výmeny injekčných ihlíc a striekačiek spojené s nízkoprahovými službami sociálnej a zdravotnej starostlivosti, liečbou agonistami opioidov, intervenciami dostupného dobrovoľného testovania na HIV a HCV a ich liečby. Členské štáty okrem toho uplatnili rôzne inovačné opatrenia na zníženie rizík a škôd s cieľom zasiahnuť vysoko rizikové skupiny obyvateľstva, napr. zariadenia na užívanie drog pod dohľadom, s cieľom znížiť riziká a škody a spojiť najzraniteľnejšie skupiny so službami v oblasti starostlivosti. Nízkoprahové služby, terénna práca a spolupráca s osobami, ktoré užívajú drogy, a ich rodinami sú okrem toho tiež dôležité pre znižovanie negatívneho zdravotného a sociálneho vplyvu užívania drog.
- 7.2. V súčasných reakciách chýbajú účinné opatrenia na predchádzanie predávkovaniu drogami. Preto by sa malo ďalej skúmať a uplatňovať užívanie antagonistu opiátov naloxónu vrátane programov na domáce použitie naloxónu ako spôsob reakcie na predávkovanie opioidmi alebo predchádzanie mu. Okrem toho sú potrebné ďalšie dôkazy, pokiaľ ide o zariadenia na užívanie drog pod dohľadom, ktorých cieľom je predchádzať úmrtiam v súvislosti s drogami. Služby v oblasti drog zohrávajú dôležitú rolu aj pri prevencii úmrtnosti v súvislosti s drogami. Mali by sa zvažovať nové opatrenia. Napríklad by sa mali vypracovať a otestovať inovatívne prístupy pre osoby, ktoré užívajú stimulujúce drogy, a pre mladých ľudí, ktorí navštevujú nočné kluby a večierky. Okrem toho by sa mali zachovať účinné a pozitívne hodnotené inovácie v oblasti služieb na znižovanie škôd v niektorých členských štátoch zavedené v dôsledku pandémie COVID-19. Je potrebné ďalej zlepšovať monitorovanie úmrtí v dôsledku predávkovania v celej EÚ a podávanie správ o nich. Úmrtia v dôsledku predávkovania by mali byť kľúčovým ukazovateľom na meranie pokroku vo vykonávaní stratégie.

7.3. S cieľom dosiahnuť pri znižovaní rizík a škôd spojených s užívaním drog čo najväčší úspech je dôležité podporovať a podnecovať aktívnu a zmysluplnú účasť a angažovanosť občianskej spoločnosti vrátane mimovládnych organizácií, mladých ľudí, osôb, ktoré užívajú drogy, príjemcov služieb súvisiacich s drogami, vedeckú obec a iných expertov v procese tvorby a vykonávania politík v oblasti drog. Rovnako je nevyhnutné, aby sa na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni poskytovali primerané zdroje na všetky služby v oblasti drog.

7.4. Hoci všetky členské štáty využívajú aspoň jednu alternatívu k donucovacím sankciám¹⁰, malo by sa v prípade páchatel'ov, ktorí užívajú drogy, osôb zatknutých, obvinených alebo odsúdených pre drogovú trestnú činnosť, alebo osôb, u ktorých sa zistí prechovávanie drog na osobnú spotrebu, napredovať v zintenzívnení úsilia a presadzovania uplatňovania účinných opatrení¹¹. V tejto súvislosti v mnohých členských štátoch užívanie a/alebo prechovávanie drog na osobnú spotrebu alebo prechovávanie malých množstiev drog nepredstavuje trestný čin alebo v nich existuje možnosť upustiť od uloženia trestných sankcií. V tejto oblasti sú potrebné komplexnejšie a podrobnejšie údaje a výmena najlepších postupov medzi členskými štátmi.

¹⁰ Pojem „alternatívy k donucovacím sankciám“ môže podľa vnútroštátnych právnych predpisov členských štátov odkazovať aj na alternatívy, ktoré sa používajú namiesto tradičných opatrení trestnej justície pre páchatel'ov užívajúcich drogy alebo ako doplnok k nim.

¹¹ Alternatívy k donucovacím opatreniam sú vymedzené ako opatrenia, ktorých súčasťou je nejaký rehabilitačný prvok alebo ktoré predstavujú upustenie od intervencie (napr. rozhodnutie neobviniť alebo trestne nestíhať), a opatrenia používané namiesto trestu odňatia slobody alebo inej formy trestu (napr. podmienený trest s nariadením liečby drogových závislostí). Pozri závery Rady z marca 2018 o podpore používania alternatív k donucovacím sankciám pre páchatel'ov užívajúcich drogy (6931/18).

Strategická priorita č. 8: Riešiť zdravotné a sociálne potreby osôb, ktoré užívajú drogy vo väzenskom prostredí a po prepustení

Prioritné oblasti na riešenie:

- 8.1. Zabezpečenie rovnocennosti a kontinuity poskytovania zdravotnej starostlivosti vo väzniciach a zo strany probačných služieb.
- 8.2. Vykonávanie opatrení podložených dôkazmi vo väzenskom prostredí s cieľom predchádzať užívaniu drog a jeho zdravotným dôsledkom a znižovať ho vrátane opatrení na riešenie rizika úmrtí súvisiacich s drogami a prenosu vírusov prenášaných krvou.
- 8.3. Zabezpečenie prevencie predávkovania a služieb odoslania k príslušnému špecialistovi s cieľom zabezpečiť nepretržitú starostlivosť pri prepustení.
- 8.4. Obmedzenie dostupnosti drog vo väzeniach.

Identifikovali sa tieto priority:

- 8.1. Služby v oblasti liečby drogových závislostí vrátane liečby agonistami opioidov, rehabilitácia a doliečenie pre páchatel'ov, ktorí užívajú drogy, ako aj služby na zníženie stigmatizácie sa musia poskytovať v mužských a ženských väzniciach a po prepustení z väzenia popri podpore ich sociálnej reintegrácie. Vytvorenie kontinuálneho modelu starostlivosti primeraného pre každý členský štát a väzenské prostredie a probačné služby je zásadné na účely umožnenia prístupu väzňov k rôznym druhom podpory, ktorú potrebujú na dosiahnutie svojich osobných liečebných cieľov pri nástupe do väzenia a počas pobytu v ňom. Väzni by sa mali podporovať rovnako aj po prepustení, a to poskytnutím prístupu k zdravotným a sociálnym službám, zamestnaniu, bývaniu a podpore reintegrácie do spoločnosti. Zásadný význam má zabezpečenie nepretržitého prístupu k službám v oblasti drog podloženým dôkazmi, ktorý je rovnocenný s prístupom poskytovaným v komunite.

- 8.2. Prevencia užívania drog a prenosu infekcií prenášaných krvou vo väzenskom prostredí prostredníctvom dôkazmi podložených preventívnych opatrení a opatrení na zníženie rizík a škôd vykonávaných zo strany dobre vyškoleného personálu alebo osôb, ktoré boli alebo sú v podobnej situácii, je súčasťou komplexnej stratégie. Rovnako, ako je to v komunite, by sa malo by sa zväžiť poskytnutie prístupu k testovaniu a liečbe infekcií prenášaných krvou a k iným opatreniam, ktorými sa znižujú zdravotné riziká spojené s užívaním drog, aj vo väzenskom prostredí.
- 8.3. Po prepustení by sa v rámci možností mohli s cieľom znížiť úmrtnosť na predávkovanie a úmrtnosť súvisiacu s drogami organizovať školenia na zvyšovanie informovanosti o predávkovaní v kombinácii s distribúciou naloxónu na domáce použitie.
- 8.4. Prioritou by malo byť narušenie kanálov, ktorými sa nelegálne drogy a nové psychoaktívne látky dodávajú do väzníc. Základom účinnej intervencie by mohlo byť lepšie využívanie existujúcich nástrojov, ako je spolupráca s orgánmi presadzovania práva, výmena a spracúvanie informácií, boj proti korupcii, využívanie spravodajstva a testovanie na prítomnosť drog.

IV. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Strategická priorita č. 9: Posilniť medzinárodnú spoluprácu s tretími krajinami, regiónmi, medzinárodnými a regionálnymi organizáciami a na multilaterálnej úrovni s cieľom presadzovať prístup a ciele stratégie, a to aj v oblasti rozvoja. Posilniť úlohu EÚ ako globálneho sprostredkovateľa politiky v oblasti drog zameranej na ľudí a ľudské práva

Vzhľadom na globálny charakter drogovej problematiky sú vnútorné a vonkajšie rozmery politiky EÚ v oblasti drog čoraz viac prepojené. Na realizáciu prístupu a cieľov stratégie je preto potrebná medzinárodná spolupráca. Mal by sa v nej odzrkadľovať integrovaný, multidisciplinárny, vyvážený a dôkazmi podložený prístup EÚ načrtnutý v tejto stratégii. Prispieva sa ňou tiež k urýchleniu plnenia záväzkov, ktoré EÚ prijala na medzinárodnej úrovni. Tvorba medzinárodnej politiky v oblasti drog by sa mala riadiť cieľmi udržateľného rozvoja Agendy 2030.

Vonkajšie vzťahy EÚ v oblasti drog sú založené na zásadách spoločnej zodpovednosti, multilateralizmu, podpory prístupu orientovaného na rozvoj, rešpektovania ľudských práv a ľudskej dôstojnosti, právneho štátu a dodržiavania medzinárodných dohovorov o kontrole drog.

Dôrazne by sa malo podporovať zrýchlenie vykonávania výsledného dokumentu z mimoriadneho zasadnutia Valného zhromaždenia OSN z roku 2016 a Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj. Dôležitými usmerneniami pre medzinárodnú politiku v oblasti drog sú spoločná pozícia systému OSN na podporu vykonávania medzinárodnej politiky v oblasti kontroly drog prostredníctvom účinnej spolupráce medzi agentúrami a medzinárodné usmernenia o ľudských právach a politike v oblasti drog. Podobne aj neustále zapájanie občianskej spoločnosti a vedeckej obce má pre EÚ veľký význam, pretože zohrávajú kľúčovú úlohu pri posudzovaní a riešení situácie v oblasti drog vo svete.

Ďalej by sa malo zaistiť začlenenie stratégie a jej cieľov do celkového rámca zahraničnej politiky EÚ ako súčasti komplexného prístupu, ktorý uceleným a koordinovaným spôsobom v plnej miere využíva rozličné politiky a diplomatické, politické a finančné nástroje, ktoré má EÚ k dispozícii. Vyžaduje si to najmä, aby bola medzinárodná spolupráca v oblasti drog začlenená do celkových politických vzťahov a rámcových dohôd medzi EÚ a jej partnermi, a to tak na národnej, ako aj regionálnej úrovni. V prípade potreby a s cieľom zlepšiť znalosti o posudzovaní hrozieb by sa v rámci existujúcich politík EÚ mali využívať formy spolupráce s nástrojmi spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky (SZBP) (ako sú misie a operácie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky (SBOP)). Vysoký predstaviteľ s podporou Európskej služby pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) by mal tento proces uľahčovať.

Prioritné oblasti na riešenie:

- 9.1. Pokračovanie vo formovaní medzinárodných a multilaterálnych programov politiky v oblasti drog.
- 9.2. Zabezpečenie udržateľnej úrovne dialógu a výmeny informácií o stratégiách, cieľoch a príslušných iniciatívach s tretími krajinami alebo regiónmi.
- 9.3. Podpora medzinárodnej spolupráce ďalším zapájaním príslušných agentúr EÚ v rámci ich mandátov.
- 9.4. Pokračovanie v existujúcich programoch spolupráce s tretími krajinami alebo regiónmi a inými partnermi a vytváranie nových na základe pravidelného vyhodnocovania takýchto programov.
- 9.5. Riešenie všetkých politických aspektov stratégie v rámci medzinárodnej spolupráce vrátane oblastí bezpečnostnej a justičnej spolupráce, ako aj zdravotných aspektov drogovej problematiky.
- 9.6. Posilnenie záväzku k politikám v oblasti drog zameraným na rozvoj a alternatívnym rozvojovým opatreniam.
- 9.7. Ochrana a podpora dodržiavania medzinárodných noriem a záväzkov v oblasti ľudských práv v globálnych politikách v oblasti drog.

Identifikovali sa tieto priority:

- 9.1. Malo by sa pokračovať vo formovaní medzinárodných a multilaterálnych programov politiky v oblasti drog v súlade s prístupom a cieľmi stratégie. Patrí sem strategická spolupráca s medzinárodnými organizáciami, najmä s UNODC ako vedúcim subjektom v rámci systému OSN na riešenie celosvetovej situácie v oblasti drog a boj proti nej, ako aj účasť EÚ na politických procesoch OSN, najmä Komisie pre omamné látky ako hlavného orgánu OSN zodpovedného za tvorbu politik s prvoradou zodpovednosťou za otázky kontroly drog, ako aj na iných fórach OSN, ktoré sa zameriavajú na zdravie, ľudské práva a rozvoj.
- 9.2. Prostredníctvom politických a odborných dialógov o drogových otázkach s medzinárodnými partnermi na regionálnej i bilaterálnej úrovni by sa mala zaistiť udržateľná úroveň politického dialógu a výmena informácií o stratégiách, cieľoch a relevantných iniciatívach. Tieto formy dialógu sú kľúčovým prvkom prístupu EÚ k medzinárodnej spolupráci. Partneri, s ktorými sa má pokračovať v dialógoch o drogách alebo s ktorými sa také dialógy majú začať, sa určia na základe ich významu pri riešení globálnej situácie v oblasti drog a pri zohľadnení celkových vzťahov EÚ s týmito partnermi. Tieto dialógy by mali dopĺňať ostatné štruktúry vonkajšej spolupráce a ich účinok, mali by sledovať rovnakú líniu a, ak je to vhodné, mali by predstavovať fórum pre diskusiu o prioritách spolupráce a o pokroku dosiahnutom na projektoch financovaných zo strany EÚ.
- 9.3. Medzinárodná spolupráca v oblasti drog by sa mala posilniť ďalším zapojením agentúr EÚ, najmä Europolu a EMCDDA, v rámci ich príslušných mandátov v súčinnosti s prácou medzinárodných aktérov a poskytnutím príslušných zdrojov potrebných na posilnenie ich úlohy a schopnosti plniť si povinnosti v súlade so stratégiou.

9.4. Iniciatívy a programy spolupráce sú kľúčom k ďalšiemu posilneniu a podpore úsilia tretích krajín o riešenie drogovej problematiky, a to integrovaným, vyváženým a multidisciplinárnym spôsobom podloženým dôkazmi a v plnom súlade so záväzkami v oblasti ľudských práv. Patria medzi ne programy zamerané na riešenie výziev v oblasti verejného zdravia, rozvoja, bezpečnosti a ochrany. Mala by sa zabezpečiť primeraná úroveň financovania a odborných znalostí (poskytnutých EÚ a jej členskými štátmi) vrátane posilnenia koordinácie, monitorovania a hodnotenia finančnej a technickej podpory.

Mala by sem patriť aj podpora kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátskych krajín, ako aj krajín európskej susedskej politiky so zameraním na budovanie kapacít v oblasti znižovania ponuky a dopytu a účinné a vyvážené politiky v oblasti drog podložené dôkazmi, a to prostredníctvom posilnenej spolupráce vrátane spoločného využívania najlepších postupov EÚ.

9.5. Medzinárodná spolupráca v oblasti drog by sa mala zaoberať celou škálou politických aspektov stratégie vrátane vzájomne prepojených aspektov drogovej problematiky súvisiacich s bezpečnosťou, rozvojom a zdravím.

Mala by sem patriť spolupráca v predchádzaní trestným činom v súvislosti s drogami, presadzovaní práva a justičná spolupráca, ako aj riešenie možných prepojení na terorizmus a iné formy nadnárodnej trestnej činnosti, ako sa vymedzujú v právnom rámci OSN. Riešenie problému výroby drog v partnerských krajinách v plnom súlade s medzinárodnými záväzkami v oblasti ľudských práv významne prispieva k znižovaniu ponuky a dostupnosti drog na domácom trhu EÚ. Opatreniami v rámci tejto priority by sa presadzovaním a podporou spolupráce medzinárodných justičných orgánov a orgánov presadzovania práva, ako aj spolupráce medzi monitorovacími strediskami v oblasti drog a budovania kapacít príslušných orgánov malo nepretržite vynakladať úsilie o riešenie hlavných príčin a hnacích mechanizmov organizovanej trestnej činnosti a posilnenie odolnosti miestnych komunít.

To by malo zahŕňať aj riešenie zdravotných aspektov užívania drog, najmä vplyv intervencií na zníženie dopytu a ponuky na osoby, ktoré užívajú drogy, a na verejnosť. To znamená podporu prevencie, liečby, znižovania rizík a škôd, alternatív k donucovacím sankciám a sociálnej reintegrácie v súlade so záväzkami v oblasti ľudských práv. Okrem toho by sa mal podporiť zlepšený prístup ku kontrolovaným látkam a ich dostupnosť na lekárske a vedecké účely.

9.6. Okrem toho by sa malo riešiť aj pestovanie nelegálnych drog v tretích krajinách s možnými dôsledkami pre EÚ, najmä maku siateho na výrobu heroínu a rastlín kokaínovníka obyčajného na výrobu kokaínu, ako aj konopy siatej, a to obnoveným a pevným záväzkom, pokiaľ ide o alternatívne rozvojové opatrenia¹²: bojovať proti základným príčinám vzniku nelegálnych drogových ekonomík prostredníctvom integrovaného prístupu spájajúceho úsilie v oblasti rozvoja vidieka, zmiernovania chudoby, sociálno-ekonomického rozvoja, podpory prístupu k pôde a práv k pôde, ochrany životného prostredia a zmeny klímy, podpory právneho štátu, bezpečnosti a dobrej správy v rámci Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj a v úplnom súlade s medzinárodnými záväzkami v oblasti ľudských práv a so záväzkom týkajúcim sa rodovej rovnosti. Toto úsilie v oblasti rozvojovej spolupráce by malo byť v súlade s usmerneniami a normami Výboru OECD pre rozvojovú pomoc (DAC).

Tieto opatrenia by tiež mali byť v súlade so zásadami nepodmienitosti, nediskriminácie a riadnej postupnosti, zatiaľ čo úspech týchto intervencií by sa mal merať pomocou sociálno-ekonomických ukazovateľov, ktoré presahujú výhradný dôraz na ukazovatele monitorovania plodín určených na výrobu nelegálnych drog, čím sa zabezpečí zodpovednosť cieľových komunit.

To zahŕňa uznanie intervencií v rámci politiky v oblasti drog zameraných na rozvoj ako legitímnych prostriedkov na riešenie javov, ako je obchodovanie s drogami a mestské trhy s drogami v rozvojových krajinách.

¹² Pozri závery Rady z novembra 2018 o alternatívnom rozvoji: „Smerom k novému chápaniu alternatívneho rozvoja a súvisiacich opatrení protidrogovej politiky orientovaných na rozvoj – príspevok k plneniu záverečného dokumentu z mimoriadneho zasadnutia VZ OSN (UNGASS) v roku 2016 a cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja“ (14338/18).

9.7. Ochrana a presadzovanie ľudských práv by sa mali plne začleniť do vonkajšej činnosti EÚ v oblasti drog a byť jej osobitným cieľom, a to aj do zapojenia sa na multilaterálnej úrovni, politických dialógov a do vykonávania a realizácie príslušných programov a projektov v oblasti drog. Patrí sem dodržiavanie zásady primeranej, proporčionalnej a účinnej reakcie na trestné činy súvisiace s drogami, ako sa zdôrazňuje vo všetkých dokumentoch OSN o politike v oblasti drog. EÚ jednoznačne a rozhodne nesúhlasí s uplatňovaním trestu smrti vždy a za každých okolností. Trest smrti je porušením neodňateľného práva na život a je nezlučiteľný s ľudskou dôstojnosťou. Nemá odrádzajúci účinok na trestnú činnosť a spôsobuje nezvratnosť akéhokoľvek justičného omylu. Uplatňovaním trestu smrti za trestné činy súvisiace s drogami sa takisto porušuje článok 6 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach¹³. Ľudské práva sú univerzálne, neodňateľné, nedeliteľné, vzájomne závislé a vzájomne prepojené, a to aj v kontexte politiky v oblasti drog, rozvojovej pomoci, zdravotnej starostlivosti a trestnej justície¹⁴.

¹³ „V krajinách, ktoré trest smrti nezrušili, možno trest smrti uložiť len za najzávažnejšie trestné činy“, ktoré sú „úmyselnými trestnými činmi so smrtiacimi alebo inými mimoriadne závažnými následkami“. Rezolúcia Hospodárskej a sociálnej rady OSN (ECOSOC) 1984/50 z 25. mája 1984.

¹⁴ Medzinárodné usmernenia o ľudských právach a politike v oblasti drog (https://www.humanrights-drugpolicy.org/site/assets/files/1/hrdp_guidelines_2019_v19.pdf).

V. VÝSKUM, INOVÁCIA A PROGNÓZA

Strategická priorita č. 10: Budovanie synergií s cieľom poskytnúť EÚ a jej členským štátom komplexnú základňu dôkazov z výskumu a prognostické kapacity, ktoré sú potrebné na umožnenie účinnejšieho, inovatívnejšieho a pružnejšieho prístupu k rastúcej komplexnosti drogovej problematiky a na zvýšenie pripravenosti EÚ a jej členských štátov reagovať na budúce výzvy a krízy.

Rozsah prierezovej oblasti výskumu, inovácie a prognózy zahŕňa zdravotné, ako aj bezpečnostné aspekty drogovej problematiky a uznáva, že sú prirodzene prepojené. Jej cieľom je lepšie pochopiť všetky aspekty drogovej problematiky a toho, čo predstavuje účinné intervencie, pokiaľ ide o poskytnutie dôveryhodnej dôkaznej základne na účely tvorby potrebnej politiky a postupov. Zabezpečí sa ňou, aby sa z investícií do tejto oblasti vyťažilo čo najviac prostredníctvom podpory synergií a efektívneho pridelovania zdrojov. Vzhľadom na rastúcu dynamiku a zložitosť drogovej problematiky sa ňou okrem toho podporí prístup orientovaný na budúcnosť, ktorým sa umožní rýchlejšie určiť nové trendy a vývoj a realizáciu rýchlych reakcií podložených dôkazmi. To si vyžaduje vytvorenie technologickej kapacity potrebnej na to, aby boli EÚ a jej členské štáty lepšie pripravené predvídať nové výzvy alebo budúce krízy, ktoré môžu potenciálne ovplyvniť situáciu v oblasti drog, a reagovať na ne.

Prioritné oblasti na riešenie:

- 10.1. Posilnenie a rozšírenie výskumných kapacít a podpora väčšej výmeny a využívania výsledkov.
- 10.2. Podpora inovácie politiky a opatrení na účely posunu z reaktívneho do proaktívneho módu.
- 10.3. Vypracovanie strategickej prognózy a prístupu orientovaného na budúcnosť.
- 10.4. Posilnenie koordinácie synergií a podpora ústrednej úlohy EMCDDA, Europolu a národných kontaktných miest siete Reitox vo výskume, inovácii a prognóze.
- 10.5. Zabezpečenie primeraného financovania výskumu, inovácie a prognózy v oblasti drog.

Identifikovali sa tieto priority:

- 10.1. Prioritou by malo byť posilnenie a rozšírenie kapacít na zber informácií, monitorovanie, hodnotenie, vytváranie modelov a analýzu a podpora väčšej výmeny a využívania výsledkov týkajúcich sa rôznych aspektov drogovej problematiky a reakcií. Tým by sa mali zohľadniť odborné znalosti vedeckej obce a občianskej spoločnosti. V tejto súvislosti je potrebné zabezpečiť súlad a súdržnosť s podobnými iniciatívami na medzinárodnej úrovni, ako aj efektívnosť a nákladovú účinnosť a zabrániť ďalšiemu nepotrebnému administratívnomu zaťažaniu, najmä v súvislosti so zhromažďovaním údajov zo strany EMCDDA a UNODC.

- 10.2. Je dôležité posilniť schopnosť reagovať na nové výzvy a vznikajúce hrozby skôr proaktívne než reaktívne, a to prostredníctvom inovácie a vývoja a používania nových metód a technológií a príležitostí na intervencie vyplývajúcich z digitalizácie. Malo by sa zintenzívniť najmä úsilie o vývoj, prijímanie a využívanie prístupov včasného varovania a forenzných a nových technológií s cieľom lepšie monitorovať, modelovať analyzovať a reagovať na nové výzvy a vznikajúce hrozby pre verejné zdravie a bezpečnosť. Je potrebné lepšie a koordinované monitorovanie a analýza hrozieb, ktoré predstavuje digitalizácia, najmä dostupnosť nelegálnych drog prostredníctvom platforiem sociálnych médií, aplikácií, internetových/darknetových trhovísk, ako aj využívanie online platieb (vrátane kryptomien) a šifrovanej digitálnej komunikácie.

- 10.3. Je potrebné vytvoriť strategickú prognózu a prístup orientovaný na budúcnosť s cieľom zvýšiť pripravenosť identifikovať potenciálne budúce výzvy a reagovať na ne, pomáhať vytvárať inštitucionálnu odolnosť a podporovať pružnejšie reakcie. To by malo zahŕňať výskum zameraný na lepšie pochopenie väzieb medzi drogovou problematikou a inými dôležitými politickými otázkami, ako sú násilie, zdravotné a spoločenské problémy a škody na životnom prostredí.

- 10.4. Výskum, inovácia a prognóza by mala vychádzať z koordinovaného úsilia rôznych zainteresovaných strán na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni, čo vedie k synergiám a komplementárnosti s cieľom zabezpečiť maximálnu hodnotu investícií do výskumu. Členské štáty by mali zvýšiť a koordinovať svoje úsilie pri zbere, monitorovaní, vytváraní modelov a analýze údajov, výskume, inovácii a prognóze v súvislosti so všetkými relevantnými aspektmi drogovej problematiky, a to aj prostredníctvom ďalšej podpory existujúceho zberu údajov a styčnej úlohy siete národných kontaktných miest Reitox. V rámci svojich mandátov by EMCDDA, Europol a sieť národných kontaktných miest Reitox mali disponovať prostriedkami vrátane finančných zdrojov na to, aby mohli zohrávať ústrednú podpornú úlohu pri včasnom varovaní, posudzovaní hrozieb a rizík, výskume, inovácii a prognóze s cieľom poskytnúť tvorcom politik včasné a spoľahlivé dôkazy. Na základe identifikovaných včasných signálov, modelov a analýzy aktuálnych údajov a informácií by mali príslušné agentúry, najmä EMCDDA a Europol, viesť v rámci svojich mandátov na európskej úrovni vedecké posúdenia rizík a strategické a operačné posúdenia hrozieb s cieľom poskytnúť informácie a stimulovať výskum, inováciu a prognózu kontrolovaných nelegálnych drog aj nových psychoaktívnych látok.
- 10.5. EÚ a jej členské štáty by mali zabezpečiť primerané financovanie výskumu, inovácie a prognózy súvisiacich s drogami v súlade s vykonávaním stratégie. To by malo zahŕňať využívanie Fondu pre vnútornú bezpečnosť, programu EU4Health, časti programu Horizont Európa týkajúcej sa výskumu v oblasti bezpečnosti, fondov politiky súdržnosti, programu Digitálna Európa a programu Práva a hodnoty v súlade s požiadavkami stratégie a akčného plánu s cieľom dosiahnuť jasnú pridanú hodnotu EÚ, zabezpečiť súdržnosť a synergie a zároveň zabrániť duplicite.

VI. KOORDINÁCIA, RIADENIE A VYKONÁVANIE

Strategická priorita č. 11: Zabezpečenie optimálneho vykonávania stratégie a akčného plánu, štandardnej koordinácie všetkých zainteresovaných strán a poskytnutím primeraných zdrojov na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni

1. Na základe tejto stratégie sa v akčnom pláne EÚ na boj proti drogám na roky 2021 – 2025 (ďalej len „akčný plán“) stanoví zoznam opatrení, a to aj na základe týchto kritérií.

Opatrenia

- a) musia byť podložené dôkazmi a vedecky a ich cieľom musia byť realistické a merateľné výsledky, ktoré je možné vyhodnotiť;
 - b) budú zasadené do časového rámca a budú určené aktéri zodpovední za ich vykonávanie;
 - c) musia mať jednoznačný význam z pohľadu EÚ a musia poskytovať pridanú hodnotu.
2. Vykonávaním stratégie a akčného plánu by sa mali uľahčiť synergie a súdržnosť medzi politikami v oblasti drog na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni. Komisia, zohľadňujúc informácie poskytnuté zo strany členských štátov a ESVČ a dostupné od EMCDDA, Europolu a ďalších orgánov EÚ, ako aj zo strany občianskej spoločnosti, by mala vykonávanie stratégie a akčného plánu monitorovať. Vzhľadom na vzájomne prepojené právomoci na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni je v tejto oblasti nevyhnutná úzka spolupráca a koordinácia. S cieľom uľahčiť koordináciu a umožniť akékoľvek potrebné nadväzujúce politické opatrenia vrátane monitorovania bude Komisia, predsedníctvo a horizontálna pracovná skupina pre drogy ako prípravný orgán Rady zodpovedný za politiku v oblasti drog úzko spolupracovať. Okrem toho by horizontálna pracovná skupina pre drogy mala organizovať diskusie alebo výmeny najlepších postupov, ktorými by sa mohla poskytnúť podpora členským štátom pri vykonávaní stratégie a akčného plánu. V tejto súvislosti by sa mala zabezpečiť kontinuita medzi končiacim a nadchádzajúcim predsedníctvom.

3. Komisia sa vyzýva, aby po zohľadnení informácií poskytnutých zo strany členských štátov a ESVČ a dostupných od EMCDDA, Europolu, iných príslušných inštitúcií a orgánov EÚ a občianskej spoločnosti iniciovala celkové externé vyhodnotenie vykonávania stratégie a akčného plánu. Výsledky tohto vyhodnotenia sa sprístupnia Európskemu parlamentu a Rade, len čo budú k dispozícii, najneskôr však do 31. marca 2025, aby sa prerokovali na príslušných fórach a najmä v horizontálnej pracovnej skupine pre drogy. Tieto rokovania budú tvoriť základ pre vymedzenie budúceho vývoja politiky EÚ v oblasti drog a pre nasledujúci cyklus stratégie EÚ v oblasti drog, ktorý schváli Rada.
4. Na účely vykonania cieľov tejto stratégie by sa mali tak na úrovni EÚ, ako aj na národnej úrovni vyčleniť primerané a cieleňé zdroje. Vyčlenenie prostriedkov by sa malo smerovať proporcionálne k tým strategickým prioritám, oblastiam a intervenciám, pri ktorých je najvyššia pravdepodobnosť, že sa nimi dosiahnu ciele stratégie a akčného plánu na úrovni EÚ, ako aj vnútroštátnej a miestnej úrovni. Finančné prostriedky na podporu priorít stanovených v stratégii by sa mali pridelovať z medziodvetvových zdrojov financovania EÚ, predovšetkým z Fondu pre vnútornú bezpečnosť, programu EU4Health, časti programu Horizont Európa zameranej na bezpečnostný výskum, fondov politiky súdržnosti, programu Digitálna Európa a programu Práva a hodnoty.
5. V nadväznosti na hodnotenie EMCDDA sa Komisia vyzýva, aby čo najskôr predložila návrh na zrevidovanie mandátu EMCDDA s cieľom zabezpečiť, aby agentúra zohrávala významnejšiu úlohu pri riešení súčasných a budúcich výziev drogovej problematiky. EMCDDA a Europolu sa okrem toho budú musieť poskytnúť príslušné zdroje, ktoré im umožnia plniť si úlohu v súlade s ich mandátmi a so stratégiou, a to aj na podporu opatrení členských štátov v oblasti drog.

6. Koordinácia zohráva kľúčovú úlohu z hľadiska účinnosti politiky EÚ v oblasti drog a jej vykonávania, najmä vzhľadom na prierezný charakter tejto oblasti. Na účely dosiahnutia cieľov stratégie by malo dochádzať ku koordinácii s agentúrami, orgánmi alebo organizáciami činnými v oblasti drog v rámci ich mandátov: tak v rámci EÚ, najmä EMCDDA a Europol, ako aj mimo EÚ, ako sú UNODC, WCO, WHO a skupina Pompidou. Inštitúcie EÚ a vysoký predstaviteľ by sa v rámci svojich právomocí mali usilovať zabezpečiť koordináciu a vzájomné dopĺňanie sa činností EÚ v oblasti nelegálnych drog. V relevantných prípadoch by EÚ mala podporovať aj koordináciu medzi vonkajšími aktérmi, a to aj v kontexte OSN.
7. V Rade EÚ by sa horizontálna pracovná skupina pre drogy ako hlavný koordinačný orgán pre politiku v oblasti drog mala informovať o možnej práci súvisiacej s drogovou problematikou, ktorú vykonávajú iné prípravné orgány Rady, ako napríklad Stály výbor pre operačnú spoluprácu v oblasti vnútornej bezpečnosti (COSI) a pracovná skupina pre verejné zdravie, ako aj iné príslušné prípravné orgány Rady, a to aj v colnej, justičnej a trestnej oblasti, v oblasti presadzovania práva, sociálnych vecí, poľnohospodárstva a vonkajších vzťahov.
8. Malo by sa usilovať sa o koordináciu a súčinnosť medzi politikou v oblasti drog a ostatnými politikami, a to aj v oblasti bezpečnosti a zdravia. Koordinácia by mala zahŕňať príslušné zainteresované strany v rôznych oblastiach vrátane presadzovania práva, colných orgánov vrátane colných laboratórií, kontroly hraníc, súdnictva, väzníc a nápravných zariadení, orgánov civilného letectva a námorných orgánov, agentúr pre lieky, poštových služieb, zainteresovaných strán zapojených do výskumu, inovácie a monitorovania vrátane siete národných kontaktných miest Reitox, sociálnych služieb a služieb v oblasti liečby drogových závislostí vrátane zdravotníckych pracovníkov, vzdelávania a prevencie.

9. Navonok by EÚ a jej členské štáty mali jednohlasne podporovať prístup a ciele stratégie. Pri presadzovaní takéhoto prístupu a uľahčovaní ucelenej diskusie o politike EÚ v oblasti drog by mali užitočnú úlohu zohrávať delegácie EÚ.

 10. Na tvorbe a vykonávaní politik v oblasti drog by sa mala zabezpečiť zmysluplná účasť a zapojenie občianskej spoločnosti vrátane Fóra občianskej spoločnosti pre boj proti drogám na vnútroštátnej úrovni, úrovni EÚ a medzinárodnej úrovni.
-